

AGROSANOAT MAJMUINING ISHLAB CHIQUARISH VA IJTIMOYIY INFRATUZILMASI

Bozorov Raxmon Qahramonovich

Osiyo xalqaro universiteti magistranti.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14406006>

Annotatsiya. Agrosanoat ishlab chiqarishining yakuniy natijalari nafaqat bevosita qishloq xo'jaligining rivojlanish darajasiga, balki unga xizmat ko'rsatuvchi tarmoqlarga ham bog'liqdir.

Qishloq xo'jaligida mahsulot ishlab chiqarish hajmining oshishi bilan moddiy-texnika resurslari, zarur xom ashyo, yordamchi materiallar va boshqalardan foydalanish ortadi.

Kalit so'zlar: Infratuzilma, milliy xo'jalik, infratuzilma tarmoqlari, ishlab chiqarish infratuzilmasi, intensivlashtirish, komplekslarining shakllanishi.

ПРОИЗВОДСТВЕННАЯ И СОЦИАЛЬНАЯ ИНФРАСТРУКТУРА АГРОПРОМЫШЛЕННОГО КОМПЛЕКСА

Аннотация. Конечные результаты агропромышленного производства напрямую зависят не только от уровня развития сельского хозяйства, но и от обслуживающих его отраслей. С увеличением объемов производства продукции в сельском хозяйстве возрастает использование материально-технических ресурсов, необходимого сырья, вспомогательных материалов и т.д.

Ключевые слова: инфраструктура, национальное хозяйство, отрасли инфраструктуры, производственная инфраструктура, интенсификация, формирование комплексов.

PRODUCTION AND SOCIAL INFRASTRUCTURE OF THE AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX

Abstract. The final results of agro-industrial production depend not only directly on the level of development of agriculture, but also on the industries that serve it. With an increase in the volume of production of products in agriculture, the use of material and technical resources, necessary raw materials, auxiliary materials, etc. increases.

Keywords: infrastructure, national economy, infrastructure networks, production infrastructure, intensification, formation of complexes.

Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishining ta'mirlash-texnik xizmat ko'rsatish, moddiy-texnik ta'minot tashkilotlari, muhandislik, veterinariya, agrokimyo xizmatlari va boshqa xizmatlarni rivojlantirishga bog'liqligi ortib bormoqda.

Shu bilan birga, qishloq xo'jaligi mahsulotlarining zarur hajmlarini olishga hissa qo'shadigan tarmoqlarni ham, ishlab chiqarishlarni ham, mahsulotdan samarali foydalanish va iste'molchiga yetkazishni ta'minlaydigan tashkilotlarni rivojlantirish ham birdek muhim.

Iqtisodiyotdagi bunday tarmoqlar va xizmatlar majmuasi odatda infratuzilma deb ataladi.

Infratuzilma - bu iqtisodiy va ijtimoiy takror ishlab chiqarish uchun normal sharoitlarni ta'minlash uchun mo'ljallangan sanoat va tarmoqlar majmuasidir. Ishlab chiqarish jarayonida vujudga keladigan texnologik, ishlab chiqarish, iqtisodiy va tashkiliy aloqalarni amalga oshirish orqali agrosanoat majmuasining samarali faoliyat yuritishiga yordam beradi. Infratuzilma jamiyat ishlab chiqaruvchi kuchlarining ajralmas qismidir. U korxona va tashkilotlarning samarali ishlashini ta'minlab, agrosanoat majmuasining yakuniy mahsulotini ko'proq miqdorda va sifatliroq olishga qaratilgan.

Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yalpi ishlab chiqarish pirovard natijada tarmoqning asosiy ishlab chiqarish fondlari va aylanma mablag'lar, mashinalar, asbob-uskunalar, mehnat resurslari bilan ta'minlanganlik darajasiga ham, xizmat ko'rsatish sohalari va xizmatlarning rivojlanish darajasiga ham bog'liq. Ular orasida agrokimyoviy, veterinariya, maslahat, axborot va boshqalar kabi xizmatlar muhim o'rin tutadi. Infratuzilma qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishini intensivlashtirish va uning samaradorligini oshirishning muhim omillaridan biri bo'lib xizmat qiladi. Xom ashyo, materiallar va tayyor mahsulotlarni o'z vaqtida yetkazib berish ko'p jihatdan iqtisodiy muomaladagi resurslar hajmini belgilaydi. Sanoatlashtirish, kimyolashtirish, melioratsiya va ishlab chiqarishning boshqa asosiy omillarini jadal rivojlantirish qishloq xo'jaligi uchun ishlab chiqarish vositalarining miqdoriy ko'payishinigina emas, balki moddiy va pul resurslaridan eng samarali foydalanishni ta'minlaydigan xizmat ko'rsatish tizimini tashkil etishni ham nazarda tutadi.

Bozor munosabatlari rivojlanishi sharoitida tarmoqlar va infratuzilma ishlab chiqarishning vazifalari sezilarli darajada o'zgardi. Qishloq xo'jaligini moddiy resurslar, texnika va uskunalar bilan ta'minlash tizimi mavjud emas. Mavjud xizmat ko'rsatish va ishlab chiqarish negizida agrosanoat majmuasi korxonalariga moddiy resurslarni sotish bo'yicha turli aksiyadorlik jamiyatlari va shirkatlar tashkil etilmoqda. Moddiy ishlab chiqarish infratuzilmasining eng muhim vazifasi qishloq xo'jaligi korxonalarini ishlab chiqarishga xizmat ko'rsatish funksiyalarini bajarishdan bosqichma-bosqich ozod qilish va kuchlarni asosiy ishlab chiqarish faoliyatiga qaratishdir. Infratuzilma qishloq xo'jaligi mahsulotlarining asosiy turlarini ishlab chiqarish hajmini oshirish va sifatini oshirish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratishga mo'ljallangan.

Yakuniy mahsulotlarni mustaqil ishlab chiqarmasdan, sanoat va infratuzilma xizmatlari asosan ishlab chiqarishning samarali ishlashini belgilaydi. Infratuzilma agrosanoat kompleksi uchun kadrlar tayyorlash va mehnat resurslarini takror ishlab chiqarishda yordam beradi.

Infratuzilma tarkibiga kiradigan tarmoqlar ishlab chiqarish jarayoniga teng darajada ta'sir ko'rsatmaydi va ijtimoiy takror ishlab chiqarish tizimida tegishli o'rinni egallaydi. Shu munosabat bilan infratuzilma tarmoqlarini asosiy belgilariga ko'ra tasniflash katta amaliy ahamiyatga ega. Infratuzilmani tasniflash ijtimoiy takror ishlab chiqarish tizimida ham alohida elementlarning, ham butun tarmoqlarning o'rnini aniqlash imkonini beradi.

Milliy xo'jalik infratuzilmasi butun xalq xo'jaligining samarali faoliyat ko'rsatishiga xizmat qiluvchi tarmoqlar va xizmatlar tizimini ifodalaydi. Shunday qilib, yirik infratuzilma majmualari mamlakatning yagona energetika tizimi, yagona transport tizimi, yagona aloqa tizimi va boshqalar bo'lib, ular xalq xo'jaligining elektr energiyasiga bo'lgan ehtiyojini qondirish, pochta, telegraf va transport aloqalarining normal ishlashini ta'minlashga mo'ljallangan.

Mintaqaviy infratuzilma alohida iqtisodiy rayonlarning rivojlanishi va hududiy ishlab chiqarish komplekslarining shakllanishi bilan bog'liq. Xulosa o'rnida shuni aytishim mumkinki, Infratuzilmani rivojlantirish bo'yicha takliflar qishloq xo'jaligini moliyaviy sog'lomlashtirish vositalarini ishlab chiqish, kreditlarga xizmat ko'rsatishning samarali diversifikatsiyalangan tartiblari, ipoteka kreditlash tizimini shakllantirish, ixtisoslashtirilgan bank va muqobil nobank kredit tashkilotlarini yaratish, moliyaviy kafolatlar mexanizmlarini o'z ichiga oladi. qishloq xo'jaligi ishlab chiqaruvchilarining kreditlarini to'lash, moliyaviy risklarni sug'urtalash, milliy qishloq xo'jaligi bozorini himoya qilish mexanizmlaridan foydalanish mumkin.

REFERENCES

1. Supiyevna, B. M. (2024). WAYS OF EMPLOYMENT OF THE POPULATION IN THE DEVELOPMENT OF PRIVATE ENTREPRENEURSHIP IN UZBEKISTAN. *Gospodarka i Innowacje.*, 51, 131-137.
2. Бозорова, М. С. (2021). Глава 10. Стратегия внедрения цифровых технологий и современных методов в образовательный процесс. In *Инновационное развитие науки и образования* (pp. 122-132).
3. Supiyevna, B. M. (2024). TIZIMIDA BANK FINANCIAL SERVICE NUMBER: DEVELOPMENT AND OLD TURGAN. *Gospodarka i Innowacje.*, 46, 379-385.
4. Supievna, B. M. (2023). MARKETING MANAGEMENT STRATEGY'S IMPORTANCE AND MODERN CONCEPT. *Gospodarka i Innowacje.*, 42, 381-386.
5. Supiyevna, B. M. (2023). TIJORAT BANKLARI FAOLIYATIDA PERSONALNI BOSHQARISHNING O 'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI. *Gospodarka i Innowacje.*, 42, 409-414.

6. Supieva, B. M. (2023). EFFECTIVENESS OF USING PR-ADVERTISING SERVICES IN THE PROCESS OF PRODUCT DELIVERY ON THE EXAMPLE OF BUKHARA REGION.
7. Базарова, М. С. (2020). Развитие внимания дошкольников посредством дидактических игр. In *Исследования молодых ученых* (pp. 37-40).
8. Supieva, B. M., & Furuza, S. (2023). STRATEGIC WAYS OF IMPLEMENTING PERSONNEL POLICY IN COMMERCIAL BANKS. *THE THEORY OF RECENT SCIENTIFIC RESEARCH IN THE FIELD OF PEDAGOGY*, 1(7), 22-25.
9. Bazarova, M. S., & Khudaiberdiyeva, O. Q. (2022). IMPROVEMENT OF THE MECHANISM OF INNOVATIVE MANAGEMENT OF FOOD INDUSTRY ENTERPRISES. In *Современные проблемы социально-экономических систем в условиях глобализации* (pp. 464-467).
10. Supiyeva, B. M. (2024). DISTINCTIVE FEATURES OF PERSONAL MANAGEMENT IN THE ACTIVITIES OF COMMERCIAL BANKS. *Gospodarka i Innowacje.*, 47, 134-139.
11. Nafisa, R. (2024). Formation of a Strategy for Sustainable Development of the National Economy. *Miasto Przyszłości*, 54, 764-771.
12. Rakhmonkulova, N. (2024). Prospects for the Development of the Economy of Uzbekistan. *JOURNAL OF INTELLECTUAL PROPERTY AND HUMAN RIGHTS*, 3(10), 37-44.
13. Nafisa, R. (2024). Defects in Administration in Economic Development. *International Journal of Formal Education*, 3(9), 17-24.
14. қизи Рахмонқулова, Н. О. (2023). КИЧИК САНОАТ ЗОНАЛАРИНИНГ ХУДУДЛАР ИҚТИСОДИЁТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДАГИ ЎРНИ. " *Экономика и туризм*" *международный научно-инновационной журнал*, 6(14).
15. Raxmonqulova, N. (2023). DEVELOPMENT STRATEGY IN THE DEVELOPMENT OF THE REGIONAL ECONOMY. *Modern Science and Research*, 2(12), 301-305.
16. Sh, Y. D., & Rakhmanqulova, N. O. (2021). XUSUSIY SHERIKCHILIK VA TURIZM KLASITERI SOHASIDAGI TADBIRKORLIK RIVOJIDA DAVLATNING O'RN. *BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI*, 1(2), 73-76.
17. Sh, Y. D., & Rakhmankulova, N. O. (2021). Risks in the Process of Digitalization of Business Activities. *TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI*, 1(2), 19-22.

18. Явмутов, Д. Ш., & Рахманкулова, Н. О. (2021). КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ РАСЧЕТА ПРОДУКЦИИ В ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ. *IJTIMOIY FANLARDA INNOVASIYA ONLAYN ILMIY JURNALI*, 1(2), 12-17.
19. Sh, Y. D., & Rakhmanqulova, N. O. (2021). Innovative approaches to the use of digital technologies in theeconomy. *BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI*, 1(2), 77-80.
20. Raxmonqulova, N. O. (2022). THE IMPACT OF THE DIGITAL ECONOMY ON RESOURCE CONSUMPTION. In *Современные проблемы социально-экономических систем в условиях глобализации* (pp. 476-480).